

บทคัดย่อ

ความยากจนถือเป็นปัญหาทางเศรษฐกิจและสังคมที่สำคัญและถือเป็นหนึ่งในเป้าหมายหลักของการพัฒนาประเทศ โดยนอกจากปัจจัยทางเศรษฐกิจและสังคมสามารถส่งผลกระทบต่อความยากจนในประเทศแล้ว การพัฒนาทางการเงินนั้นถือเป็นปัจจัยทางเศรษฐกิจหนึ่งที่สำคัญที่สามารถส่งผลกระทบต่อความยากจนได้ โดยงานวิจัยที่ผ่านมาได้มีการศึกษาถึงหัวข้อดังกล่าวอย่างแพร่หลายโดยเฉพาะในประเทศกำลังพัฒนาและใช้กรณีศึกษาของกลุ่มประเทศเป็นหลัก โดยการศึกษาในกรณีรายประเทศยังมีค่อนข้างน้อยจากการทบทวนวรรณกรรมพบว่ายังไม่มีงานวิจัยซึ่งศึกษาในกรณีประเทศไทยโดยตรงและมีการศึกษาที่ค่อนข้างจำกัด ดังนั้นงานวิจัยนี้จึงมีจุดประสงค์ในการศึกษาถึงผลกระทบของการพัฒนาทางการเงินทั้งการพัฒนาทางธนาคารและตลาดทุนโดยใช้กรณีศึกษาในประเทศไทย โดยใช้ข้อมูลรายจังหวัดจำนวน 77 จังหวัด ตั้งแต่ พ.ศ. 2550 จนถึงพ.ศ. 2563 อีกทั้งศึกษาถึงผลกระทบของการพัฒนาทางการเงินที่มีต่อความยากจนในรายภาคในประเทศไทยประกอบไปด้วย ภาคเหนือ ภาคกลาง ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และภาคใต้ โดยการศึกษาจะใช้การประมาณการผ่านแบบจำลองข้อมูลพาแนล (panel data model) ด้วยวิธี Fixed- และ Random Effect estimation รวมถึงทดสอบความน่าเชื่อถือของแบบจำลองด้วยวิธี System-GMM estimation ด้วย

ผลการศึกษาพบว่าการพัฒนาทางการเงินทั้งในด้านการพัฒนาทางธนาคารและตลาดทุนส่งผลกระทบอย่างมีนัยสำคัญต่อความยากจนในประเทศไทย โดยการพัฒนาทางธนาคารในด้านการขยายขนาดและกิจกรรมทางธนาคารพาณิชย์ การพัฒนาทางธนาคารในด้านการเข้าถึงการให้บริการของธนาคารพาณิชย์นั้นทำให้ความยากจนในประเทศไทยลดลง และการพัฒนาของตลาดทุนทั้งทางด้านขนาดและกิจกรรมของตลาดทุน ทำให้ความยากจนในประเทศลดลงด้วยเช่นกัน เมื่อพิจารณาผลกระทบดังกล่าวในรายภาคพบว่าการพัฒนาทางการเงินทั้งในด้านการพัฒนาทางธนาคารและตลาดทุนนั้นส่งผลให้ความยากจนลดลงทุกภาค โดยส่งผลกระทบที่ค่อนข้างมากในภาคเหนือและภาคตะวันออกเฉียงเหนือเมื่อเปรียบเทียบกับภาคอื่นๆ โดยงานวิจัยนี้สามารถเป็นแนวทางให้กับรัฐบาลในการวางแผนเป้าหมายและยุทธศาสตร์ในการพัฒนาทางเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ รวมถึงเป็นแนวทางให้กับธนาคารกลางและกระทรวงการคลังในการออกนโยบายการพัฒนาทางการเงินให้ในการควบคุมระบบเศรษฐกิจและลดความยากจนในอนาคตต่อไปได้

คำสำคัญ: การพัฒนาทางการเงิน, การพัฒนาทางธนาคาร, การพัฒนาทางตลาดทุน, ความยากจน, ประเทศไทย, ข้อมูลระดับจังหวัด

Abstract

Poverty is one of the important economic and social problems and considered as one of the key economic development goals in Thailand. Apart from economic and social factors that affect poverty condition, financial development can also be one of the factors influencing poverty level in a country. Several studies using data from developing countries and group of countries case studies have confirmed this conjecture. However, to our knowledge, there is no such study in Thailand. Therefore, this research aims to examine the effect of financial development including banking sector development and capital market development on poverty in Thailand using data from 77 provinces in Thailand from 2007 to 2020. This study also breaks down the analysis into different regions in Thailand, namely, the Northern, the Central, the Northeastern, and the Southern. The analysis is done through panel data model using Fixed-and Random-Effect estimations. The System-GMM estimation is also used for robustness test.

The results shows that financial development, both banking sector development and capital market development have significantly effect on poverty condition in Thailand. To be specific, banking sector development in terms of size and activities as well as bank access development reduce poverty level in Thailand. Not only that, the capital market development in terms of size and activities also led to a reduction in poverty in the country. In the regional analyses, we found that financial development in both banking sector and capital market development significantly reduce poverty in all regions, especially in the Northern and the Northeastern regions when compared to others. The results found here provide policy implications for the government agencies in their economic development plans. The central bank and the Ministry of Finance can also use the results to help planning other financial development to help mitigate poverty condition further.

Keywords: financial development, banking sector development, capital market development, poverty, Thailand, Provincial level data